

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miejsce
na naklejkę

EGZAMIN W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM

CZĘŚĆ 1. JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 11 stronach są wydrukowane **22 zadania**.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Brak stron lub inne błędy zgłoś nauczycielowi.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
6. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Do niektórych zadań są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest dobra. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X   B.   C.   D.

7. W niektórych zadaniach zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe, i zaznacz znakiem **X** wybraną odpowiedź, np.:

X	F
----------	---

8. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

(X)   B.   C.   **X**

9. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami. Rozwiązania zadań **21.** i **22.** zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
10. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do:

dostosowania
kryteriów oceniania

nieprzenoszenia
zaznaczeń na kartę

Arkusze zawiera teksty
liczące więcej niż 250 słów.

**18 KWIETNIA
2016**

**Godzina rozpoczęcia:
11:00**

**Czas pracy:
do 135 minut**

GH-P7-162

Powodzenia!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–7.

Henryk Sienkiewicz
KRZYŻACY (fragment)

Rozliczne chorągwie, które w południe jeszcze powiewały nad niezmiernym wojskiem krzyżackim, wpadły wszystkie w krwawe i zwycięskie ręce Polaków. Nie ostała, nie ocalała się ani jedna i oto rzucali je teraz polscy i litewscy rycerze pod nogi Jagiełły, który wznosząc pobożnie oczy ku niebu, powtarzał wzruszonym głosem: „Bóg tak chciał!” Stawiano też przed majestatem¹ pana przedniejszych² jeńców. Abdank Skarbek z Gór przywiódł szczecińskiego księcia Kazimierza, Trocnowski, rycerz czeski, księcia na Oleśnicy Konrada, a Przedpełko Kopidłowski, herbu Dryja, mdlejącego z ran Jerzego Gersdorfa, który pod chorągwią św. Jerzego wszystkim gościom rycerskim przywodził.

Dwadzieścia dwa narody uczestniczyły w tej walce Zakonu przeciw Polakom, a teraz pisarze królewscy spisywali jeńców, którzy klękając przed majestatem, błagali o miłosierdzie i o powrót za okupem do domu.

Cała armia krzyżacka przestała istnieć. Pogoń polska zdobyła też ogromny obóz krzyżacki, a w nim, prócz niedobitków, nieprzeliczoną ilość wozów wyładowanych pętami na Polaków i winem przygotowanym na wielką ucztę po zwycięstwie.

Słońce chyliło się ku zachodowi. Spadł krótki, obfity deszcz. Król, Witold i Zyndram z Maszkowic gotowali się właśnie zjechać na pobojuwisko³, gdy poczęto zwozić przed nich ciała poległych wodzów. Litwini przynieśli skłute sulicami⁴, pokryte kurzem i posoką⁵ ciała wielkiego mistrza Ulryka von Jungingen i położyli je przed królem, a ów westchnął żałośnie i spoglądając na ogromne zwłoki leżące na wznak na ziemi, rzekł:

– Oto jest ten, który jeszcze dziś rano mniemał się⁶ być wyższym nad wszystkie mocarze świata.

Za czym łzy poczęły mu spływać jak perły po policzkach i po chwili ozwał się znowu:

– Ale że śmiercią walecznych poległ, przeto sławić będziemy⁷ jego męstwo i godnym chrześcijańskim uczymy go pogrzebem.

Jakoż zaraz wydał rozkaz, by ciało obmyto starannie w jeziorze, by przybrano je w piękne szaty i przysłoniono, nim trumna będzie gotowa, zakonnym płaszczem.

¹ Majestat – godność i władza.

² Przedniejszych – tu: lepszych.

³ Pobojuwisko – miejsce po stoczonym bitwie.

⁴ Sulica – rodzaj broni; włócznia.

⁵ Posoka – krew.

⁶ Mniemał się – myślał o sobie, że...

⁷ Przeto sławić będziemy – więc będziemy go wychwalać.

[329 słów]

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Narrator opowiada o wydarzeniach

- A. w czasie bitwy.
- B. przed bitwą.
- C. tydzień po bitwie.
- D. bezpośrednio po bitwie.

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

W tekście król Jagiełło został ukazany jako władca _____

A.	pobożny.
B.	próżny.
C.	tchórzliwy.

Zadanie 3. (0–1)

Która myśl oddaje najlepiej sens słów królewskich: *Oto jest ten, który jeszcze dziś rano miał się być wyższym nad wszystkie mocarze świata?* Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. Życie to walka.
- B. Wszystko przemija.
- C. Niech żyje król.
- D. Obyś żył w ciekawych czasach.

Zadanie 4. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Przegranymi Krzyżacy prosili polskiego króla o litość.	P	F
Król Polski wydał rozkaz, aby godnie pochować wielkiego mistrza.	P	F

Zadanie 5. (0–1)

Co w przytoczonym fragmencie **KRZYŻAKÓW** świadczy o tym, że jest to powieść historyczna? Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. Opis wieczornej pogody.
- B. Obecność postaci historycznych.
- C. Porównanie łez króla do pereł.
- D. Autentyczne, oryginalne dialogi.

Zadanie 6. (0–1)

Uzupełnij zdanie tak, aby związek frazeologiczny wskazany przez Ciebie był zgodny z podanym objaśnieniem. Zaznacz dobrą odpowiedź.

_____ – spierać się, walczyć o coś lub w czyjejs obronie.

- A. *Wrócić na tarczy*
- B. *Walczyć z wiatrakami*
- C. *Rzucić rękawicę*
- D. *Kruszyć kopie*

Zadanie 7. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Słowa <i>przeto</i> , <i>będziem</i> świadczą o zmianach zachodzących w polskim słownictwie.	P	F
Słownictwo archaiczne służy lepszemu przedstawieniu tamtej epoki.	P	F

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 8.–12.

Jan Sztudynger

RÓŻA PRAWDZIWA I SZTUCZNA

Szydzi¹ z prawdziwej sztuczna:

– Krótkie twoje trwanie²,
 Wdzięk pani wkrótce minie,
 A mój pozostanie...
 – Tak – rzecz wonna róża,
 Rumieniąc się skromnie –
 Ale patrząc na panią,
 Myśleć będą o mnie!

¹ Szydzi – wyśmiewa się.

² Trwanie – istnienie, życie.

Zadanie 8. (0–1)

Jaką cechę prawdziwej róży wyśmiał sztuczny kwiat? Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. mądrość
- B. wrażliwość
- C. trwałość
- D. skromność

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

W postawie sztucznej róży wyczuwa się

- A. żal i smutek.
- B. troskę i opiekuńczość.
- C. drwinę i złośliwość.
- D. zakłopotanie i zagubienie.

Zadanie 10. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Cechą łączącą obie róże z utworu Jana Sztudyngera jest

- A. zapach.
- B. uroda.
- C. delikatność.
- D. naturalność.

Zadanie 11. (0–1)

W którym zdaniu oddano sens utworu? Zaznacz P przy zdaniu prawdziwym.

1.	O tym, co jest piękne, decydują nasze zainteresowania.	P
2.	Kopia jest ciekawsza od oryginału.	P
3.	Każda kopia jest tylko naśladownictwem.	P

Zadanie 12. (0–1)**Dokończ zdania. Zaznacz dobre odpowiedzi.**

1. Postawa sztucznej róży obrazuje człowieka

A. skromnego.

B. próżnego.

2. Postawa prawdziwej róży jest ilustracją ludzkiej

C. naiwności.

D. śmiałości.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 13.–17.

Katarzyna Janowska

Z BARBARĄ SKARGĄ O SZCZĘŚCIU

Niech mnie pani nie pyta o szczęście – powtarzała filozof, profesor Barbara Skarga, moja mistrzyni, której jedna z książek nosi tytuł *Człowiek to nie jest piękne zwierzę*. Mimo to podczas różnych spotkań drążyłyśmy temat. Skarga mawiała wtedy: bo niby co to jest szczęście? Nagroda? Kto miałby nagradzać i za co? A może to tylko ślepy traf¹? Zresztą czy człowiek jest stworzony do szczęścia? Zawsze mnie denerwuje, gdy jakaś matka mówi o swoim synu: tak bym chciała, żeby był szczęśliwy, zamiast powiedzieć: a niech on będzie porządnym i uczciwym człowiekiem. I co? Potem jest tylko wielkie rozczarowanie, bo to szczęście nie przychodzi. Nie należy się nastawiać, że w życiu trzeba być koniecznie szczęśliwym. Może pojawi się taki moment, że poczujemy się szczęśliwi, ale to nie może stać się celem życia, bo równie dobrze taka chwila może się nie wydarzyć. A nawet kiedy się trafia, najczęściej nie zauważamy tego.

Kiedyś zaskoczyłam Barbarę Skargę pytaniem, czy pamięta, kiedy czuła się szczęśliwa. O dziwo, nie obruszyła się². Po chwili namysłu powiedziała: – Pewnego lipcowego dnia w Chocieńczycach, gdzie przed wojną co roku spędzałam wakacje, ale wtedy nie wiedziałam, że to jest szczęście.

¹ Ślepy traf – przypadek.

² Nie obruszyła się – nie wyraziła niezadowolenia, sprzeciwu.

Zadanie 13. (0–1)**Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.**

W pierwszym zdaniu tekstu autorka wyraża osobisty stosunek do Barbary Skargi.	P	F
Pytania w wypowiedzi Barbary Skargi podkreślają związek między uczciwością a szczęściem.	P	F

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Według Barbary Skargi szczęście nie powinno być celem życia, ponieważ

- A. spotyka jedynie ludzi wyjątkowych.
- B. jest osiągane dużym wysiłkiem.
- C. zawsze okazuje się ulotne.
- D. może nigdy nie nadejść.

Zadanie 15. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Z drugiego akapitu tekstu wynika, że Barbara Skarga w czasie wakacji w Chocieńczech przed wojną

- A. czuła się nieszczęśliwa i samotna.
- B. czuła się szczęśliwa, ale to nie była prawda.
- C. była szczęśliwa, ale wtedy tego nie wiedziała.
- D. czuła się nieszczęśliwa i niepewna przyszłości.

Zadanie 16. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Zdaniem Barbary Skargi szczęśliwi możemy być tylko czasami.	P	F
Z tekstu wynika, że o szczęściu, które nas spotkało, dowiadujemy się po upływie czasu.	P	F

Zadanie 17. (0–1)

W którym wypowiedzeniu orzeczenie ma formę czasownika w pierwszej osobie liczby pojedynczej? Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. *Kiedyś zaskoczyłam Barbarę Skargę pytaniem.*
- B. *Kto miałby nagradzać i za co?*
- C. *Niech mnie pani nie pyta o szczęście.*
- D. *Potem jest tylko wielkie rozczarowanie.*

Obejrzyj ilustrację i wykonaj zadania 18.–21.

Zadanie 18. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Plakat informuje o niecodziennym sposobie poznawania sztuki.	P	F
Plakat podkreśla trudności związane z proponowaną formą spędzania czasu.	P	F

Zadanie 19. (0–1)

Do którego powiedzenia nawiązują element graficzny i tekst plakatu? Zaznacz dobrą odpowiedź.

- A. *Liczyć barany.*
- B. *Nosić na barana.*
- C. *Owijać w bawełnę.*
- D. *Chwytać byka za rogi.*

Zadanie 20. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Informacja, że istnieje możliwość zwiedzania muzeum nocą, została na plakacie przedstawiona za pomocą elementów graficznych i tekstu.	P	F
Na plakacie autor wykorzystał podobieństwo kształtu jednej z liter do obiektu, który można zobaczyć na niebie.	P	F

Zadanie 21. (0–2)

Czy Twoim zdaniem warto wziąć udział w takiej imprezie jak *Noc Muzeów*, czy też lepiej zwiedzać muzeum w dzień? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

